

Voorstel Onderzoeksdesign

Inspelen op de demografische uitdagingen: capaciteitsvraagstuk voorzieningen, doordacht beheer van (claims) op schaarse ruimte in de context van een groeiende stad

1 Inleiding

Bijna alle centrumsteden kenden in de periode tussen 1970-2000 een bevolkingskrimp ofwel een stagnatie van hun populatie. Het aantrekkelijk maken van steden is in die periode een belangrijk beleidsthema geworden. In de meeste Vlaamse centrumsteden is deze krimp en stagnatie omwille van buitenlandse (en soms binnenlandse) immigratie en een gestegen natuurlijke accres sinds 2000 gewijzigd in een lichte tot zeer sterke bevolkingsgroei. Hierdoor is de capaciteitsproblematiek als beleidsthema aan de orde gekomen.

Voor de steden voltrekt deze bevolkingsstijging en de groeiende nood aan voorzieningen zich nu in een context van een gestegen bewustzijn en aandacht voor duurzaam ruimte gebruik, een groeiende claim op deze ruimte en een beperkte budgettaire ruimte. (In tegenstelling tot de jaren 50-60 gaat de bevolkingsgroei in de steden nu niet samen met een economische groei en een sterke verhoging van de (belastbare) inkomenspositie van de stedelingen)

De capaciteitsproblematiek van de steden nu, met de programmatie van ruimtegebruik en uitbouw van voorzieningen, dient zich daarom aan als een problematiek die met de nodige voorbereiding, kennis van zaken en nood aan budgettaire en ruimtelijke efficiëntie aangepakt moet worden.

Historisch gezien is de registratie en de rapportering van de demografische samenstelling en evolutie van de bevolking een belangrijk (lokaal) beleidsinstrument geweest. Het bijhouden van het bevolkingsregister is bijvoorbeeld één van de basis taken van de lokale overheden.

De doorgedreven informatisering van de laatste decennia maakt dat deze bevolkingsgegevens in principe nog beter kunnen aangewend worden als beleidsinstrument. Vrij recent en nieuw op dit vlak zijn bevolkingsprojecties op gemeentelijke en stedelijk niveau die door de studiedienst van de Vlaamse regering en door bepaalde steden werden opgemaakt. Maar tegelijkertijd is het misschien zo dat bevolkingsstatistieken omwille van informatisering en de meer complexe ontsluiting ervan minder toegankelijk zijn geworden voor diezelfde lokale overheden.

Daarenboven is er de laatste 10 jaar een sterke opmars van geografische informatie systemen (GIS). Enerzijds is er de basisinfrastructuur van wegen, waternetwerk, gebouwen, adressen (CRAB)... zoals die nu in GIS uitgerold worden door AGIV en waarbij de steden en gemeenten een grote rol krijgen in het toeleveren en updaten van deze geografische gegevens. Anderzijds gebruiken steden meer en meer de mogelijkheden van GIS om andere voorzieningen en infrastructuur geografisch in kaart te brengen, te documenteren en te registreren. Deze systemen maken het verder mogelijk om bijvoorbeeld demografische gegevens en gegevens over voorzieningen en ruimtelijke aspecten op

een kleinschalig analytisch niveau bij elkaar te brengen, en de afstemming van vraag en aanbod zowel in de tijd als ruimte beter beleidsmatig voor te bereiden. Voor de programmering van voorzieningen en nieuwe capaciteit biedt GIS een ideaal instrumentarium.

2 Probleem en vraagstelling

2.1 Probleemstelling

Dit onderzoek is in de eerste plaats een verkennend onderzoek van de 'modus operandi' (indien aanwezig) van steden van de manier waarop ze omgaan met een mogelijk capaciteitsproblematiek van (bepaalde) voorzieningen bij de demografische wijziging (stijging van bevolking, leeftijdsstructuur, gezinssamenstelling,...) van hun bevolking.

Bij de capaciteitsproblematiek gaat het over de afstemming van de demografische evolutie en samenstellingen van de stedelijke bevolking en de effecten op de toekomstige wijzigingen ervan op de stedelijke voorzieningen en infrastructuur (tekorten en draagkracht) in de beleidsdomeinen van wonen, onderwijs, zorg, ..., en de impact daarvan op het ruimtegebruik van de steden.

De capaciteitsproblematiek die het voorwerp is van dit onderzoek gaat in essentie over het algemeen stedelijk niveau. Voor dit onderzoek is het zeker niet de bedoeling daarbij ook aspecten zoals de afstemming tussen verschillende inrichtende machten van onderwijs, of publiek en private instellingen van zorg mee op te nemen.

In essentie heeft het onderzoek drie luiken:

Luik1: Hoe doen steden aan kennisverwerving en evaluatie van hun huidige situatie qua capaciteit:

In welke mate volgende steden in het kader van hun beleid de demografische evolutie en aspecten van hun bevolking op. Worden de huidige voorzieningen en capaciteit geregistreerd en gedocumenteerd, en in welke mate wordt de koppeling of huidige match tussen bevolking en capaciteit onderzocht.

Luik2: Hoe doen steden aan toekomstgericht beleid en programmering van voorzieningen:

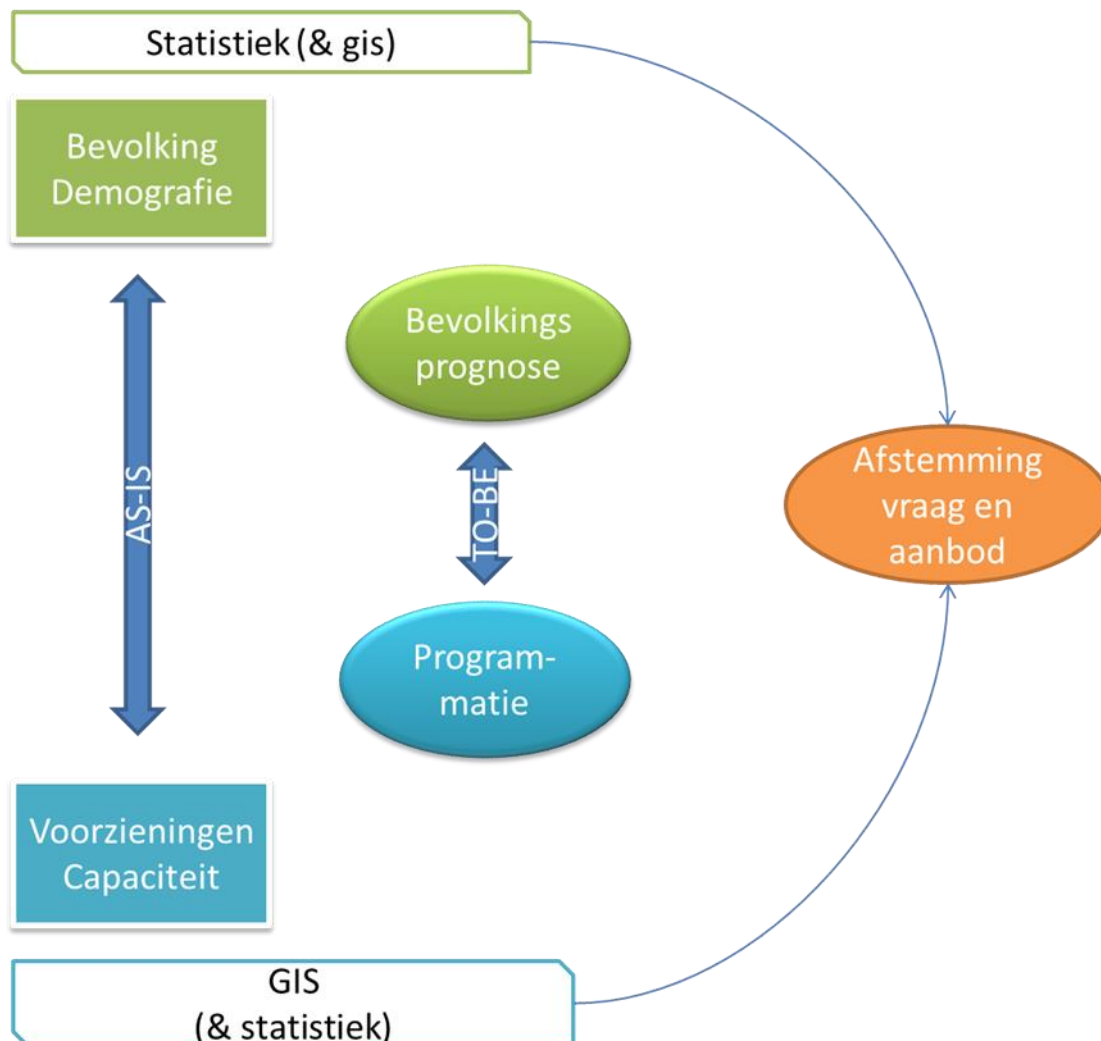
In welke mate volgen steden in het kader van hun toekomstig beleid de demografische prognose van hun bevolking op. Hoe gebeurt de programmering van voorzieningen, en in welke mate wordt de koppeling of match tussen de prognose van de bevolking en de programmering onderzocht en is dit een integraal deel van de programmering.

Luik3: Implementatie van statistiek en GIS:

Wat is de werkwijze, organisatie, structuur, rolverdeling in het stedelijk beleid bij de beleidsvoorbereiding van de programmering van voorzieningen en de capaciteitsproblematiek. Op welke wijze worden demografische methoden en GIS hiervoor ingezet.

Hierbij komen vragen aan bod zoals: Gebeurt er een analyse van de demografische samenstelling van de bevolking, wie doet dit, gebeurt dit ad-hoc of een vaste taak van een specifieke dienst. Is de programmerie thematisch gedecentraliseerd of over verschillende beleidsdomeinen gecentraliseerd. Hoe gebeurt de registratie van voorzieningen, is er een uitgebouwd GIS, wie en op welke wijze worden statistisch relevante gegevens over voorzieningen verzameld,...

De probleemstelling wordt hieronder schematisch voorgesteld.

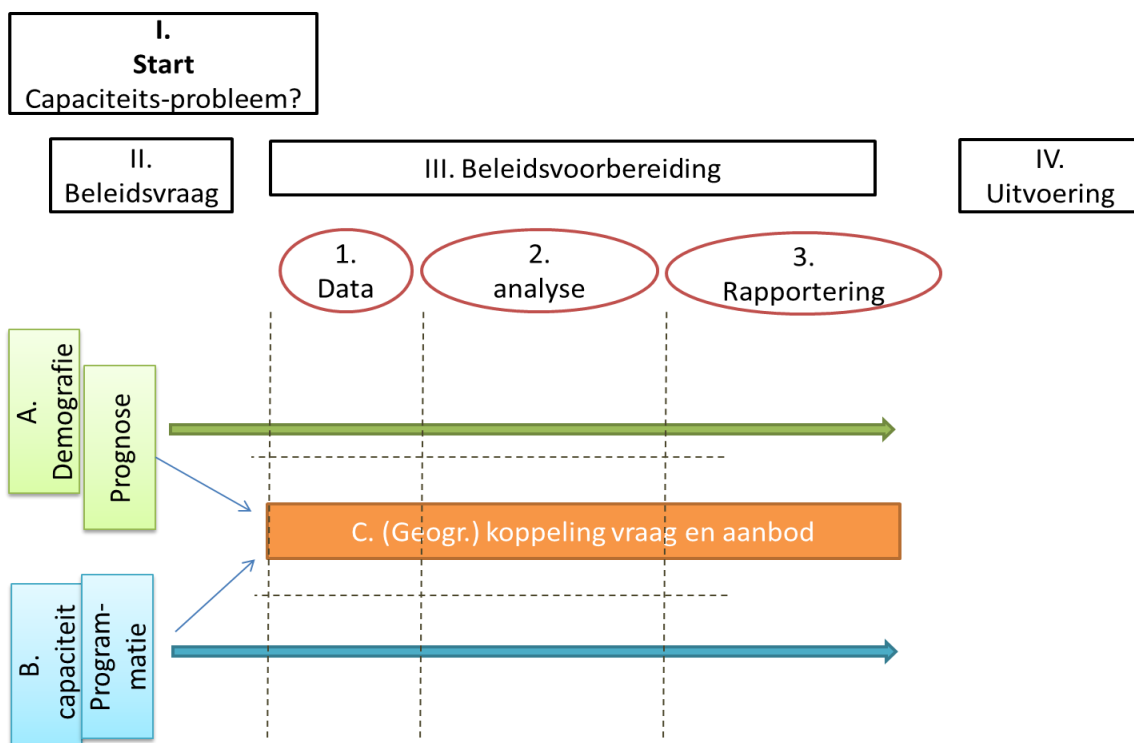
2.2 Vraagstelling en analysekader van het onderzoek

Om de drie luiken van het verkennend onderzoek te kunnen beantwoorden plaatsen we dit in een analysekader waarbinnen de initiële vragen van deze onderzoeksopdracht kunnen geplaatst worden.

Het lijkt ons het eenvoudigste om voor de uitvoering van dit verkennend onderzoek dit aan een eenvoudige beleidsketen of beleidscyclus als kapstok op te hangen. Daarbij wordt evenwel *sterker ingezoomd op het beleidsvoorbereidende aspect (omgevingsanalyse), dan op de andere onderdelen van de beleidsketen*. In het beleidsvoorbereidend aspect onderscheiden we de onderzoeksketen van data, analyse en rapportering. Inhoudelijk maken we het onderscheid bij de beleidsvoorbereiding tussen demografie en prognoses enerzijds en capaciteit en programmatie anderzijds en tenslotte de mogelijke koppeling tussen beide.

Het analysekader is dus opgebouwd uit vier lagen die we hieronder schematisch weergeven:

- De romeinse cijfers geven de volgorde aan van de **beleidsketen**:
I. Stelt er zich een probleem (heeft de stad nu reeds een capaciteitsprobleem dat zich concreet uit.) II. Is er een beleidsvraag rond de capaciteitsproblematiek III. Wat is de beleidsvoorbereiding hierover IV. Beleidsuitvoering/implementatie
- 1-2-3 stelt de **onderzoek keten** voor van data tot rapportering
- **Inhoudelijke assen**: A heeft betrekking op het demografische aspect , B. op de capaciteit van voorzieningen en C op de (geografische) koppeling van beide.
- **Organisatorisch aspect**: Bij het doorlopen van de vraagstelling van de beleids- en onderzoeksketen over de 3 inhoudelijke assen wordt steeds het organisatorische aspect (wie, wat, hoe, (de-)centraal, ad-hoc, structureel) in beeld gebracht.

Op deze manier kunnen we de initiële vragen van de onderzoeksopdracht als volgt plaatsen

Initiële onderzoeksvragen

Demografie

- **III-A-123.**
Hoe krijgt de stad zicht op de demografische ontwikkelingen? Wie staat in voor het verzamelen van data? Is er een studiedienst, is er iemand die dat expliciet in zijn/haar takenpakket heeft zitten over de bevoegdheden en beleidsdomeinen heen of gebeurt dat sector per sector en ad hoc? Nemen de managementteams een rol op en welke is die dan?
- **I & II-B-123**
Beschikken de steden over voldoende capaciteit? Zo neen, welke noden zijn er op het vlak van capaciteitsopbouw? Welke vorm(en) zou die capaciteitsopbouw moeten aannemen?
- **IV - II**
Hoe kunnen we goede praktijken uitwisselen (nieuwsbrief, workshops, stages,...)?
- **III-A-123.**
Beperken steden zich tot het cijfermateriaal ter beschikking gesteld door SVR of worden deze aangevuld met andere of meer verfijnde cijfers (per wijk, stadsdeel, doelgroepen,)? Zo ja, welke en waarom opteert men voor die verfijning?
- **III-A-123**
Worden demografische gegevens geactualiseerd en hoe frequent gebeurt dat?
- **III-C**
Wordt binnen de steden de vertaalslag gemaakt van demografische ontwikkelingen naar de noodzaak aan (bijkomende) voorzieningen? Hoe pakt men het in kaart brengen van de nood aan toekomstige voorzieningen (en de evolutie daarin) aan?
- **IV.**
En wat met de langere termijn: wordt er gedacht aan voorzieningen waarvan de bestemming/het gebruik in de tijd ook kan wijzigen?
- **IV.**
Sturen steden signalen naar de bovenlokale overheid inzake vereiste capaciteit bij toekomstige voorzieningen? Welke vorm kennen die signalen: persoonlijke contacten, brieven, onderbouwde dossiers,....?

Gis

- **III-B-123.**
Beschikken alle centrumsteden en de VCG over GIS? (organigram+ aantal FT-equivalenten + functieomschrijving + hoe wordt samengewerkt met andere diensten)
- **III-B-123**
Welke bijkomende behoeften laten zich daar voelen op vlak van kwantiteit en kwaliteit?

3 Operationalisering van de vraagstelling

Hieronder is een eerste aanzet gemaakt voor de een effectieve vraagstelling of vragenlijst die in dit onderzoek bij alle steden zal gebruikt worden als interview- en gespreksleidraad. We gebruiken daarbij de nummering of codering zoals we die bij de introductie van het analysekader opmaakten.

De bedoeling hiervan is om- ondanks de verscheidenheid die er tussen de steden in de praktijk ontgetwijfeld zal bestaan - tot een zekere geüniformeerde wijze de informatie bij de verschillende steden te kunnen verzamelen. Dit betekent uiteraard niet dat relevante informatie die bij het onderzoek naar boven komt niet zal worden geregistreerd en opgenomen in de rapportage.

I. Stelt er zich een capaciteitsprobleem

Hoe aan de orde gekomen?

Stappen ondernomen (generiek)?

Opgenomen in bestuursakkoord?

....

II. Beleidsvraag

Staat de demografische evolutie en/of programmatie van voorzieningen en de capaciteitsproblematiek op de beleidsagenda, bestuursakkoord, strategische meerjaarplanning

...

III. Beleidsvoorbereiding

Uitvoering organisatorisch

- Ja/nee studiedienst , statistiek, bevolkingsrapportering
- Intern/extern
- Gebruik SVR aanbod
- Gebruik of samenwerking provinciale dienst sociale planning
- registratie, documentatie geografische data
- GIS dienst verantwoordelijke gis coördinator
- structuur en werking gis dienst of gis coördinator
- Andere...

A. DEMOGRAFIE-prognoses

A.1. Data

- Toegang
- Beschikbaarheid
- Beheer intern / extern

- Metadata / documentatie
- Format
- Welke data van bevolking: enkele wettelijke, kennis van “bevolkings+” i.e. studenten, tweede verblijvers, illegalen,

A.2. Analyse - Methodiek

Dimensie1 geografisch niveau

- stadsniveau
- wijkniveau
- bovenlokaal

Dimensie2 inhoudelijk detail

- leeftijd & geslacht
- natuurlijke groei (geboorten/sterfte)
- immigratie/emigratie binnenlands/buitenlands
- nationaliteit afkomst
- ...

Dimensie3 tijd

- verleden: historiek / tijdreeks / bevolkingsrapporten
- heden: jaar/maand/week/dag
- prognoses (gebruik – kennis prognoses SVR)

Dimensie4 Instrumentarium

- rapportering instrumentarium op basis van bevolkingstoepassing
- gebruik SVR website / online rapporten
- analyse tools

A.3. Rapportering

- frequentie
- op interne / externe vraag
- door wie
- aan wie

B. VOORZIENINGEN-Programmatie

Geo Data

- Voorzieningen (georefererd?)
- Beheer (centraal/decentraal)
- Toegang
- Beschikbaarheid
- Beheer intern / extern
- Metadata / documentatie
- Format
- Basis lagen welke, ...
- Lagen Voorzieningen welke, ...

inhoudelijk detail

- Wijze van geolocatie
- Gebruik
- Capaciteit

Analyse - Methodiek

- Gebruik GIS vr Ruimtelijke ordening
- operationele toepassingen

Instrumentarium

- Programmatuur / gis server ...
- analyse tools

Rapportering / opmaak kaarten /geografische omgevingsanalyses

- gebruik kaarten
- digitalisering
- frequentie
- op interne / externe vraag
- door wie
- aan wie

C. (geo) KOPPELING bevolking & voorzieningen

- ja/nee
- gebruik kaartmateriaal analyses stadsmonitor
- doelstelling, methodiek , resultaten

VI. BELEIDSUITVOERING en/of terugkoppeling naar hogere overheden

- En wat met de langere termijn: wordt er gedacht aan voorzieningen waarvan de bestemming/het gebruik in de tijd ook kan wijzigen?
- Sturen steden signalen naar de bovenlokale overheid inzake vereiste capaciteit bij toekomstige voorzieningen? Welke vorm kennen die signalen: persoonlijke contacten, brieven, onderbouwde dossiers,....?

4 Onderzoeksmethode

De onderzoeksmethode bestaat uit een semi-gestructureerd gesprek/interview van telkens een 3-tal bevoorrechte getuigen per stad.

Eenmalig:

Er vind per stad normaliter slechts één interviewronde plaats. Het is daarom belangrijk dat zowel vanuit de onderzoeker als vanuit de stad deze interviewronde zo optimaal mogelijk wordt voorbereid. Er is wel voorzien in een digitale terugkoppeling (zie verder).

Semi-Gestructureerd interview:

Op basis van het analyse kader wordt een gestructureerde lijst van vragenitems opgesteld die als leidraad dient bij het gesprek. Dit biedt de mogelijkheid om enerzijds zoveel mogelijk vergelijkbaar materiaal te verzamelen en anderzijds tussendoor ruimte te maken voor specifieke gespreksonderwerpen zonder dat het geheel afgeweken wordt van het analysekader.

Bevoorrechte getuigen: .

De 'respondenten' zijn voor dit onderzoek wat we bevoorrechte getuigen noemen. Ze hebben een sterke kennis en ervaring met het onderzoeksonderwerp en betrokkenheid bij de problematiek in hun professionele werking binnen de stad. (In principe gaat het daarbij niet over kabinetmedewerkers)

Het functieniveau of de hiërarchische situering van de respondent is ten opzichte van de aspecten van kennis, ervaring en betrokkenheid van secundaire orde.

Concreet gaat het hierbij over:

- 1 medewerker/verantwoordelijke voor omgevingsanalyse (statistiek, bevolking,...)
- 1 medewerker/verantwoordelijke voor GIS
- 1 medewerker/verantwoordelijke voor programmatie (voorzieningen)

We beseffen dat het in de praktijk vaak niet mogelijk zal zijn om de ervaring en kennis die beschikbaar is in de stedelijke administratie over dit onderwerp te beperken tot een 3-tal personen. Het is mogelijk dat men van oordeel is dat de onderzoeker hiervoor meer verschillende personen dient te spreken. Dit is uiteraard niet uit te sluiten, in dat geval zal het nodig zijn om de gesprekstijd in verschillende interviewsessies op te delen.

Interview setting

Om er voor te kunnen zorgen dat de onderzoeker, die alleen de interviews doet, het gesprek kan registreren, documenteren en tegelijkertijd het gesprek in juiste banen kan leiden met focus op de semi-gestructureerde vragenitems is het nodig het aantal gesprekspartners die tegelijkertijd aan het onderzoek deel nemen te beperken tot maximaal 3.

Indien het nodig en nuttig geacht wordt dat er meer personen betrokken zijn binnen dit onderzoek kan dit het beste gebeuren in verschillende interviewsessies.

De interviewtijd wordt voor elke stad in de mate van het mogelijke gedaan in 2 blokken van maximaal 2 uur.

Vertrouwelijkheid

Medewerkers die deelnemen aan het gesprek dienen van de stad het vertrouwen te krijgen dat ze open en onbevangen kunnen deelnemen aan het interview.

Vorbereiding:

Er zal een korte lijst van vragen zijn op basis waarvan de gesprekspartners in elke stad zich kunnen voorbereiden en gevraagd worden om specifieke documentatie mee te brengen.

De onderzoeker heeft idealiter vooraf de beschikking over:

- Organogram (met aanduiding van de situering van (bevolkings)statistiek, GIS, en programmatie)
- Bestuursakkoord
- Onderzoeksrapporten & omgevingsanalyses met betrekking tot bevolking, programmatie en capaciteit al dan niet opgemaakt door eigen diensten of door externen.
(lijst of digitaal)

Terugkoppeling:

Van elke stad wordt één onderzoeksresultaatfiche opgemaakt. Deze geeft op een gestructureerde wijze de weerslag van de gesprekken en de resultaten weer. Hierin worden geen onderzoeksconclusies opgenomen. Het is immers niet de bedoeling dat dit onderzoek een evaluatie geeft van de situatie per stad, maar dat de onderzoeksbevindingen generiek voor alle steden worden geformuleerd.

Deze resultaatfiche zal in eerste instantie aan de 'respondenten' en de vertegenwoordiger van de stad in de stuurgroep van dit onderzoek overgemaakt worden. Opmerkingen en bijkomende informatie kan dan alsnog meegegeven worden.

5 Voorbereidende hulpmiddelen methodiek

Aan te leveren vanuit Studiedienst Vlaamse Regering (SVR):

- Wat krijgen steden nu van SVR
- welke vragen worden gesteld aan SVR
- Aangeleverde omgevingsanalyses aan SVR

Op te vragen aan de steden (vooraf)

- Organogram (met aanduiding van de situering van (bevolkings)statistiek, GIS, en programmatie)
- Bestuursakkoord
- Onderzoeksrapporten & omgevingsanalyses met betrekking tot bevolking, programmatie en capaciteit al dan niet opgemaakt door eigen diensten of door externen.

Op te maken op basis van SVR website, ADSEI, ea

- Inventaris online aanbod van bevolking en demografie voor steden
- Demografische fiche bevolking van de centrum steden. *Deze fiche zal één van de documenten zijn die de onderzoeker meebrengt naar het gesprek.*

Opvragen SVR, provincies en online opzoeken

- Werking, aanbod en dienstverlening van provinciale diensten sociale planning

6 Afgeleide onderzoekspisten en onderzoeksvragen

Het onderzoek en analyse kader van dit verkennend onderzoek brengt vooral de huidige praktijk en werking van het eigen stedelijk beleid rond demografische prognoses en de capaciteitsproblematiek in beeld. Om beter tot aanbevelingen te komen is het ons inziens nodig om bij aanvang van dit onderzoek enkele afgeleide onderzoeksvragen meteen mee op te nemen. Deze hebben hoofdzakelijk betrekking op enkele brede en ook zeer specifieke randvoorwaarden en mogelijk kritische succesfactoren.

Eenzijds zijn dit aspecten die zich intern binnen de stad situeren en de facto in het onderzoek mee opgenomen zijn. Daarbij stellen we evenwel voor om de vraag naar de randvoorwaarden en kritische succesfactoren voor de opmaak van onderbouwde bevolkingsrapportages, prognoses en

programmatie afzonderlijk op te nemen. Anderzijds is het in het kader van dit onderzoek nuttig om externe factoren mee in het onderzoek op te nemen.

6.1 Intern organisatorisch: de randvoorwaarden en kritische succesfactoren voor de opmaak van onderbouwde bevolkingsrapportages, prognoses en programmatie

Op basis van vergelijkend onderzoek van het materiaal van de steden en good practices

6.2 Externe randvoorwaarden en kritische succesfactoren

6.2.1 Issues van privacy bij gegevensverzameling en verspreiding

De privacy wetgeving is de laatste tijd (terecht) verstrengd. Dit maakt dat lokale overheden indien ze (atomaire) gegevens over hun eigen bevolking en/of voorzieningen die binnen andere administraties en hogere overheden geregistreerd worden, willen verkrijgen een vrij lange en niet zo eenvoudige procedure dienen te volgen om hierover beschikking te krijgen.

Hierdoor is het vaak moeilijk voor lokale administraties om tijdig en zonder al te grote planlast de nodige gegevens te verkrijgen voor omgevingsanalyses waarover het in dit onderzoek gaat.

Een concreet voorbeeld daarvan is het capaciteitstekort in het onderwijs.

Het is een decretale (GOK-decreet) verplichting van het LOP om over een omgevingsanalyse ter beschikken, en zeker sinds de nieuwe inschrijving methodiek en capaciteitsproblemen is deze analyse cruciaal. Scholen dienen immers op voorhand contingenten en het aantal indicator leerlingen te bepalen voor de inschrijvingsperiode. Deze parameters vormen een integraal deel uit van de (digitale) inschrijving methodiek en zijn parameters die de feitelijke toewijzingen van kinderen aan scholen effectief sturen. Hoe accurater deze parameters kunnen ingeschat worden op basis van het meest recente cijfermateriaal hoe accurater, vlotter en correcter de feitelijke inschrijvingen en toewijzingen verlopen. Gezien de capaciteitsproblematiek is de parameter bepaling op basis van gegevens recente en volledige gegevens cruciaal. Tegelijkertijd blijkt het niet evident te zijn om de atomaire gegevens die daarvoor nodig zijn omwille van privacy issues te kunnen verkrijgen. Op deze manier komen decretale verplichtingen die een omgevingsanalyse opleggen ten behoeve van basisrechten zoals onderwijs in hun uitvoering in conflict met de privacy wetgeving.

6.2.2 Afstemming met de gemeentelijke bevolkingsprognoses SVR

SVR plant in de loop van 2014 de opmaak van een nieuwe gemeentelijke bevolkings-/gezinsprognose. De oplevering hiervan is gepland voor eind 2014.

Vanuit dit onderzoek kunnen aanbevelingen aangeleverd worden aan de SVR.

6.2.3 Ontsluiting van eigen bevolkingsgegevens door lokale overheden in een context van privé beheerde bevolkingstoepassingen

Probleemstelling kort:

Gemeenten besteden de ICT van hun bevolkingstoepassing uit, ze verliezen daarbij echter ook het 'eigenaarschap' en 'eigen beheer' van de gegevens (ie atomaire data). Er is immers geen gestructureerd, laat staan een uniform aanbod van ontsluiting van deze gegevens vanuit de ICT toeleveranciers terug naar de gemeenten, althans niet in de vorm waarbij deze bruikbaar is voor beleidsondersteunend en voorbereidend werk. Bovendien hangt aan deze (ad-hoc) ontsluiting ook nog een (hoog!) kostenplaatje voor elke stad/gemeente afzonderlijk.

Ervaringsdeskundigen:

Momenteel hebben Antwerpen, Aalst, Genk en Gent elk bilateraal met hun toeleverancier de nodige bestellingen, kosten, en (ict)-(infrastructuur)-structuur geïnvesteerd om wel een ontsluiting van de gegevens te verkrijgen die (grotendeels) voldoet aan de noden van elke van deze steden afzonderlijk.

De nota die Aalst en Antwerpen maakten is omwille van volgende reden een sensibiliseringsnota:

1. Indien een stad of gemeente haar eigen bevolkingsgegevens wil ontsluiten bestaat hiervoor geen uniforme procedure. Over gemeenten heen vergelijken wat deze gemeenten qua bevolking en bevolkingsanalyse over zichzelf publiceren is dus vrij riskant.
2. Indien een stad of gemeente haar eigen bevolkingsgegevens wil ontsluiten staat hiertegenover een ontwikkelingskost én is bij gebrek aan expertise hierover bij de toeleveranciers het nodig dat gemeenten zelf experts ter beschikking hebben om er voor te zorgen dat men krijgt wat nodig is. Het risico bestaat dat ICT bedrijven voor quasi één en hetzelfde product met een eenmalige ontwikkelingskost in veelvoud facturen doorschuiven naar gemeenten die afzonderlijk aanvragen naar gegevens doen.
3. Steden en gemeenten die tot nu toe nog geen nood gehad hebben aan het zelf ontsluiten van hun bevolkingsdata realiseren zich meestal niet dat hun 'eigen' bevolkingsdata niet zomaar beleidsmatig te ontsluiten zijn. Al deze steden en gemeenten kunnen dus voor verassingen komen te staan indien ze om één of andere reden (migratie, schoolcapaciteit, ruimtelijke ordening...) op een bepaalde dag effectief zelf onderzoek of analyse, ruimtelijke profielschets van bevolking etc willen doen of laten uitvoeren.

Nut bovenlokaal

Zowel qua uniformiteit en vergelijkbaarheid van steden en gemeenten wanneer deze zelf hun gegevens ontsluiten als met betrekking tot de kost die elke stad zelf dient te doen leek het nuttig om bovenlokaal te melden.

Aanpak(?)

In de nota hebben we ook al een bescheiden aanzet gegeven hoe dit mogelijk op bovenlokaal niveau kan worden aangepakt. Dit betekent uiteraard niet dat de twee steden die deze nota opstelden hierin een trekkersrol voor zichzelf zien weggelegd.

6.2.4 Rol en taakverdeling van de verschillende administraties en overheden bij de opmaak van bevolking statistieken en omgevingsanalyses van voorzieningen

Naast de aanwezigheid en uitbouw van een studiedienst binnen steden zoals dit in de vraagstelling van dit onderzoek vervat zit, dient ook gekeken te worden naar de rol van SVR en de rol van de provinciale 'planningsdiensten'.

In het kader van GIS kan ook gekeken worden naar de rol van AGIV. Deze beperkt zich echter tot het aanmaken en aanleveren van basis data (gebouwen, wegen, water, ...)

7 Onderzoeksagenda en planning van rapportering

	veldwerk		oplevering	
Augustus		test Antwerpen operationalisering bevraging		
				Finaal sjabloon bevraging
September	3	Antwerpen Leuven (laatste week van september) VGC (laatste week van september)		
			Resultaat fiche per stad	
Oktober	6	1 ^{ste} week Genk, 2 ^{de} week Gent 3 ^{de} week Turnhout en Brugge 4 ^{de} week Hasselt en Sint Niklaas		
			Resultaat fiche per stad	tussentijds rapport stuurgroep
November	5	1 ^{ste} week Aalst, 2 ^{de} week Oostende, 3 ^{de} week Kortrijk en Mechelen 4 ^{de} week Roeselare		
			Resultaat fiche per stad	
December				Rapportering voorlopig rapport (incl. afgeleide onderzoekspistes) Bundeling resultaat fiches Demografische fiches Inventaris Online aanbod bevolkingsgegevens (en geo data van voorzieningen ?) stuurgroep
Januari				Afwerken eindrapport voor oplevering